

• «Совет
Узбекистони»
материаллари
изидан

сабаб бўлдики биз бунин ҳақиқий равишда сталинизм деб атаймиз.

Сталинизм диалектик таъраккурға ёт булган иллат бўлиб, сийсий ҳаётдаги догмаизмнинг ифодасидир. Унин асосида қилиш иллатларини рақат Сталин шахсиға боглаб қўйишни билдирмишди.

Субъективизмға қарши субъективизм позициясида туйиб курашиб бўлмайди. Акс ҳолда Сталинин танкид қилиш никоҳида сталинизмни асқабда қолган бўламиз. Чунки сталинизм—моддий қучға айланган догматизм—бузилган практика бўлиб, у ҳақиқат меъзоини була олмайди.

Сталинизм айниқса, республикаимиз сийсий ҳаётида, жоқларини вужудға келтирди. Бу ерда феодал-патриархал муносабатлар минг йилдан ортиқ ҳукмронлик қилиб келган бўлиб, унинг тарихий оқибатлари инсон ҳимидида чуқур излар қолдирган эди. Сийсий ҳаёт сирасида сув қутармайдиган ҳаётдири. Шунинг учун ҳам бу ерда социалистик қурилиш бўлдирилмиш ўтказишда дошма-шошарликка йул қўймаслик, В. И. Ленин иборатин билан айтганда «минг тарра эҳтиёткор бўлиш» кеакар эди.

ДОҲИЙ В. И. Ленин чиндан ҳам ноаплатистик йул билан социализмға ўтиш тўғрисида илгари сурди, бу борда илғор халқлар иччи-

• Долзарб мавзуда

ПУШАЙМОНДАН
Ф О Й Д А
Й Ў Қ

Сигирнинг сўти тилда, дейди халқимиз. Ҳақ гап, мўл-кўл, тўйимли озуқа жамғариб унинг сифатини бўзмай асраган чорвадорнинг домю ошини олчи. Бунга Қўрғонтепа райони чорвадорларнинг фаолиятини мисол қилиб келтириш мумкин. Районда етарли миқдорда турли-туман озуқа жамғарилиб, моллар рационининг ҳам ширали, ҳам тўйимли бўлиши таъминланганлиги тўғрисида муваффақиятлар кўпайиб бораётти.

Қўрғонтепалик чорвадорлар июнь ойи бошларидаёқ эл дастурхонига пиландаги 1592 тонна ўрнига 1604 тонна бўрдоқни ўштириб олиб, ярим йиллик пилани ортиги билан бақаришди. Айни кунларда барча хўжаликларда озуқа экинлари парваришланиб, хашак жамғариш уюшқоқлик билан давом эттириляпти.

Бироқ республикамизнинг кўпчилиги хўжаликлари, район ва областларда ел-хашак тайёрлаш сўратни талабга жавоб бермаётти. Ўзбекистон ССР Статистика давлат комитети маълумотларига назар ташлайдиган бўлсак шу йил 27 июнга қадар пиландаги 3017,4 минг тонна ўрнига 2300,7 минг тонна дағал хашак тайёрланганини кўрамиз. Ваҳолонки, ўтган йили шу даврда бундан анча кўп, яъни қарийб 2700 минг тонна шундай озуқа жамғарилган эди.

Муҳим ишнинг бундай судралишига айрим областлардаги ўта қўшқилик сабаб бўлмоқда. Бу борада Қўрақалпоғистон АССР дала меҳнатчилари айниқса, «Ибрат» кўрсатиляпти. Автоном республикада бу йил қишлоқ учун 394,1 минг тонна дағал хашак тайёрлаш топшириқ берилган эди. Аммо давлат агро-саноат комитети, район партия, хўжалик органларининг фаолиятсизлиги оқибатида энди-гина 68,2 минг тонна хашак тайёрланиб, бу борадаги план атғи 17,3 процент қилиб адо этилди.

Қўрақалпоғистонлик чорвадорлар пилан, сомон, сунъий қуритилган ўт уни тайёрлашда ҳам қўшқиликни йўл қўйишляпти. Натжижада бу ерда ҳар беш мол ҳисобига атғи 1,7 центнер озуқа бирлиги тайёрланди. План эса 16,2 центнер! Лекин шунга қарамай аҳолини ўнглаш, мавжуд резерв ва имкониятлардан фойдаланиш ҳисобига ел-хашак тайёрлаш сўратини кескин ошириш чоралари кўрилма-ёттир. Ўтган йили шу даврда автоном республика бўйича бир ҳафтада ҳар бир қорамол ҳисобига 44 килограммдан озуқа тайёрланган эди. Бу йил эса 20 июндан 27 июнгача

бўлган вақт мобайнида фақатгина 30 килограммдан ел-хашак жамғарилиди.

Навоий областида ҳам чорва қишлоғига пиланга орасидан қаралляпти. Об-ластада ўтган йил биринчи қўшқилик 132 минг тоннадан энди дағал хашак бостиришга муваффақ бўлинганлиги. Бу йил эса ўтган йилги кўрсаткичнинг атғи 60 процентни атғида хашак жамғарилиди, яъни пиландаги 389,5 минг тонна ўрнига 79,4 минг тонна шундай озуқа тайёрланди. Бу топшириқнинг 20,4 процентини ташкил этади, холос. Навоийликлар бир ҳафтада озуқа тайёрлаш бўйича энг паст кўрсаткичга эришдилар. Улар ҳар беш қорамол ҳисобига атғи 18 килограмм хашак тайёрладилар. Ваҳолонки, ўтган йили шу муддат ичида бу рақам 28 килограмм бўлган эди. Шу сабабли областда ҳозирга қадар ҳар бир мол ҳисобига 150 килограммдан озуқа бирлиги (дондан ташқари) ҳозирланди.

Шунингдек, Қўрақалпоғистон, Андижон, Бўҳоро, Қашқадарё, Сирдарё областларида ҳам чорва учун муқтаҳам озуқа базаси бўлиб эди ишлари талабга жавоб бермаётти. Пилан ўтимики ташлаб хашак, белгиланган пилан ва топшириқларни ошириб бақарилишини таъминлаш сўратлари қўшқилик эмас. Мазкур областларнинг барчасида ел-хашак тайёрлашда ўтган йилдагидан орқага кетиш кузатиляпти. Буларнинг ҳаммаси республикада ел-хашак жамғаришнинг нормал бори-шига салбий таъсир этаётти.

Қўрақалпоғистонлик кўпчилиги областларда ҳам чорва учун муқтаҳам озуқа базаси бўлиб эди ишлари талабга жавоб бермаётти. Пилан ўтимики ташлаб хашак, белгиланган пилан ва топшириқларни ошириб бақарилишини таъминлаш сўратлари қўшқилик эмас. Мазкур областларнинг барчасида ел-хашак тайёрлашда ўтган йилдагидан орқага кетиш кузатиляпти. Буларнинг ҳаммаси республикада ел-хашак жамғаришнинг нормал бори-шига салбий таъсир этаётти.

Қўрақалпоғистонлик кўпчилиги областларда ҳам чорва учун муқтаҳам озуқа базаси бўлиб эди ишлари талабга жавоб бермаётти. Пилан ўтимики ташлаб хашак, белгиланган пилан ва топшириқларни ошириб бақарилишини таъминлаш сўратлари қўшқилик эмас. Мазкур областларнинг барчасида ел-хашак тайёрлашда ўтган йилдагидан орқага кетиш кузатиляпти. Буларнинг ҳаммаси республикада ел-хашак жамғаришнинг нормал бори-шига салбий таъсир этаётти.

Ел-хашак запасини кўпайтириш омили-ридан бири озуқа экинлари ҳосилини кескин кўтаришдир. Шундай экан, ҳамма ерда экин-лар парваришини намунали уюштириш таъ-минлаш, ҳосил етилиши билан уни ўз вақтида ўриб-йиғиб олинишига эришиш даркор. Ишда хўжалик ҳисоби имкониятларидан кенг фой-даланиш, озуқа етиштирувчилар тайёрловчи-лар меҳнатининг пировард натижасига боғлиқ бўлишига эришишляпти.

Бундан бўён кўриладиган ҳар бир чора-тадбир ел-хашакни кўпайтиришга, унинг сифатини оширишга хизмат қилсин. Юзасга келган аҳолини ўнглаш, озуқа жамғариш сўратини ошириш учун вақт бор. Лекин ҳар бир дақиқа ғанимат. Ундан оқилона фойдала-нилмаसा кейинги пушаймондан фойда йўқ.

АГРОСАНОАТ БЎЛИМИ

Пудратчи озуқакорлар

Хўжабод райони хўжаликлариде кейинги йилда оилавий пудрат кенг жорий этиляпти.

Абдулла Навиев номли колхозда пудратчи-ларнинг иш натижалари бу усулнинг кенг истиқболлигини даҳат бераётти. Оилавий пудрат, айниқса, чорвачиликда яхши сама-ралар берапти. Бир мисол: ўтган йили Мада-мин Саидов етказилик қилган пудратчилар 17 гектар ердаги маккажўҳорининг гектаридан 300 центнердан яхши масса 40 центнер «хашраб» дон етиштирдилар.

Шунга яраша оила даромади ҳам яхши бўляпти.

Бу йил озуқакор оила 7 гектар ерда беда ва 10 гектар ерда маккажўҳори ўстиришля-пти. Улар беданинг биринчи ўрминини барвақт тугаллашди. Экин намунали парваришланганли-ги тўғрисида ҳосилдорлик мўлжаллагидан ан-ча ортқ бўлди. Урим тугаллашши билан бедазор озиклантирилиб, сугорилди. Шу тў-ғрисида ўсимлик бир текис бараж ривожлан-ляпти.

Маккажўҳоризорда ҳам иш қизгин. Мада-мин Саидов ўғиллари Қасимов, Қамбар, Эркинлар билан парваришни агротехника қои-далари асосида олиб боришляпти. Шу себа-бли маккажўҳорининг авжи баланд. У бир те-кис сўталая бошлади.

М. ЧУМИРЗАЕВ.

Уюшқоқлик билан

Яккабўғ районидеги Калинин номли колхоз чорвадорлари ва ел-хашак тайёрлаш бри-гадаси аъзолари бу йил 2900 тонна дағал хашак, 1200 тонна сенаж 1400 тонна беда, 177 тонна пилан, 600 тонна лавлага ҳамда 1350 тонна силос тайёрлаш мажбуриятини олиш-ган.

Белгиланган план топшириқларини оши-риб бақариш учун хўжаликда барча имко-ниятлар бор. 270 гектар эски бедазорлар ва янгидан экинган 70 гектар бедазор мавжуд. Яхши парвариш қилинган ўсимлик бу йил бар-вақт ўрнига киради. Уримга Рауф Нормуродов бошлик озуқакор бригадасининг 10 нафар аъ-зоси, 5 та «КПР-1,5» маркали агрегат, 3 та ўрим машинаси, 2 та грабель, 12 та тележка тўла сафарбар қилинди. Натжижада ҳар кун-и 12—14 гектар ердаги беда ўриб олиниб, сенаж қилинди. Уримда У. Хайдаров, Б. Хусанов, Э. Қўлмуродов, Э. Оллаёров, Б. Мақсумов сингари меҳнатзот, комбайн-чиларнинг барақали улушлари бор.

Келгуси йили беда майдонларини янада кенгайтириш учун 20 гектар ердаги бедани уруғлик учун қолдирилади.

Х. ТУРДИЕВ.

И Ш Қ И З Г И Н

Денов районидеги «Хазарбўғ» совхози деҳқонлари беданинг иккинчи ўрминини пеш-қадамга қадар тугаллашди. Бу муваффа-қиятга Тоғай Шукров, Абдурахмон Исоев, Хўрама Хазраткулов, Тўра Эргашев каби меҳнатзотларнинг тайрат-ши-жовати тўғрисида эришилди. Совхоз бўйича 889 гектар бедазорнинг ҳар гектаридан 85 центнердан пилан йиғиштириб олинди. Дав-лат Мақсудов, Қўшн Бўтаев, Хусен Мирза-кулов, Эшдидлат Бердиров бошлик беданилик бригадаларида ҳар гектар ердан қарийб 90 центнердан пилан тайёрланди. Хўжалик де-ҳқонлари жорий йилда бедазорларнинг ҳар гектаридан 200 центнердан озуқа тайёрла-ни режалаштирганлар.

Т. ШАРИПОВ.

• СССРда Ҳиндистон фестивали

ДЎСТЛИК

ФОТОЙИЛНОМАСИ

Тошкентдаги Тельман но-ми маданият ва истироҳат боғида ташкил этилган фото-кўргазма Индира Гандининг «Бизнинг дўстлигимиз — икки буюк халқ қайноқ қал-ларининг пайвастасидир» де-ган сўзлари билан бошла-нади. Фотокўргазма СССР-да Ҳиндистон фестивалининг якуновчи тадбирлари дои-расида уюштирилган бўлиб, икки мамлакат халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлигига бағишланган.

Фотокўргазманинг анча-гина қисми Жаҳонқарал Не-ру билан Индира Ганди-нинг 1955 йилда СССРга қилган визити тўғрисида та-саввур беради. Ана шу ви-зит вақтида улар Ўзбекис-тонда ҳам бўлган эдилар. Суратларда ўша сафарнинг энг ёрқин лаҳзалари — иш-чилик, деҳқонлар, фан, ада-биёт ва санъат арбоблари, мактаб ўқувчилари билан учрашувлар тасвирланган.

Ўша пайтда Индира Ганди соддадиллиги ва дилбарлиги билан тошкентликларни маф-тун этган эди. Уни кўчалар-да тўхташлар, дастхат сура-шар, хонадонларга тақил-қилишларди. У ўзининг ақл-заковати, гоёт билимдонли-ги ва айни вақтда одатдан ташқари латофати билан одамларни ҳайратда қол-дирганди. Республика аҳо-лиси уни айни мана шундай эслаб қолган. Ўша вақтда Ўзбекистонда дунёга келган юзлаб қизлар унинг номи билан аталганди.

Фотокўргазма томоша-бинлари бир неча ўн йиллар мобайнида олинган суратлар билан танишларди. Бу су-ратлар СССР билан Ҳинди-стоннинг экономика, илм-фан, маданият соҳасидаги кўп томонлама ҳамкорлиги-ни акс эттиради. Тарихий қадрлар М. С. Горбачевнинг Ҳиндистонга қилган визити вақтидаги энг муҳим да-қиқаларни, няхосинча ета-ётган фестивалнинг гоёт ёрқин лаҳзаларини тасвирлаган.

Тошкентда фестивалнинг якуновчи тадбирлари дои-расида Ҳиндистон ёзувчилари китобларининг кўргазмаси ва уларнинг асарлари юзаси-дан китобхонлар конферен-цияси бўлиб ўтди. Пойтахт кинотеатрларида ҳинд ташриф буюрганлигидан беҳад хурсандман. Мен учун бундан яхшироқ мукофот йўқ.

Фестиваль программасининг кўргазмалар қисми қизи-қарли ва мароқли бўлди.

Суратда: «Ҳиндистоннинг классик амалий ва заргарлик санъати» кўргазмасида.

Р. ШАРИПОВ ФОТОСИ.

● СЎЗ — ФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

БУНДАН ЯХШИРОҚ МУКОФОТ...

ДАШРАТ ПАТЕЛЬ,

ҳиндистонлик дизайнер ва режиссёр

Тошкентга келган биринчи кунимданроқ бу ерда «Ўт-сав» театроланмаси бўғаллиги ва шоду-хушрамлиқ билан ўтишига шубҳа қилганим йўқ. Таътаналар ўтадиган асо-сий майдон нақадар гўзал ва байрамона тус олгани ҳақи-да жуда кўп яхши гапларни эшитдим. Совет қурувчилари, монтажчилари бўлмаганда майдонни бу хилда безай олмаган бўлур эдик. Улар гоёт қисқа муддатда жуда кат-та ҳажмдаги ишни бақардилар. Менинг барча режаларим-ни амалга оширдилар. Байрамимизга минглаб одамлар ташриф буюрганлигидан беҳад хурсандман. Мен учун бундан яхшироқ мукофот йўқ.

лари мадади ва ёрдамини таъминлаш ҳамда маънавий-тарбиявий ишларни кучай-тириш тадбирларини ишлаб-чиқариш. Лекин у мана шу ўт-миш даврининг моҳиятини белгилловчи, қонунларини аниқловчи илмий-назарий қондалар системасини тўла ишлаб чиқишга улгурмади. Шундай экан, ким ва қачон Лениннинг назарий обу-р-этиборини суястисизлаш-тириб, ўз субъектив таъ-сирларини мутлақ ҳақиқат сифатида илгари сўра бош-ладик? Ким тарихий вази-ятини ҳисобга олмай, зўрликча та-йяган маъмурий восталар билан тайёрлаб чиққан вақт ичида «социализм га-лабасини» таъминлаш ва-зифасини қўйди? Янги иқти-содий сиёсатнинг бевақт тўх-

Қайта қуриш идеологияси маъмуриятга эмас, балки янги ҳақиқат сиёсатидир. Янги ҳақиқат сиёсати ав-вало мамлакатимиз риво-жидини ички заруриятдан, қолаверса, ҳозирги дунё-нинг етилган аҳтиёжларини тўғрив, қулоқлаштириб, син-тезлаб тўғри акс эттириш-дан келиб чиқди. Унинг мо-ҳияти XIX Бутунитиёф қарти конференциясида таъкидланганлиги, жамия-тин янги сифат, ҳолатига ўтказилган иборат бўлиб, кишиларнинг маънавий-сиёсий, интеллектуал имко-ниятларини ўстириш орқали ишлаб чиқарувчи кучларда ва ишлаб чиқариш муноса-батларида тўз ўзгартирили-ши таъминлаш, тузумимиз ле-нинча қиёфасини қайта тек-

ризм диктатураси тугатила-ётган, обу-р онги ўрнига онглилик обу-р ўнатила-ётган ҳозирги пайтда кон-ъюнктура бўлгани учун субъектив фикрларни бай-қор қилиб юривчилар, қўр-қоқ қилганларни учун муқта-қил фикр айтиб олмайдиган-лар, лоқайд бўлганликларни учун ўзларини долзарб маса-лалардан четта олувчилар қайта қуриш жараёнида етим бола бўлиб қолмоқдалар.

Социал турғунликни ифо-далаш учун сиёсий адабиёт-ларимизда қўлланилаётган «Янги ўтмиш» ибораси со-циализмга беғона бўлган турғунлик моҳиятини ифо-да етотмайди. Субъективизм тўғрисида вужудга келган ил-латин даврга тўқнаш назар-ий соҳастига олиб бо-

си бўлди. Бу ислохотнинг мақсади социалистик дав-латчиликнинг асосий прин-ципларини — қонун усту-нлигини таъминлаш, гражд-данлар ҳуқуқ эркинлиги си-стемасини яратиш, ҳуқуқнинг ҳимоя этувчи янги механиз-мининг ўрнатилиш орқали ҳу-қуқий давлатни таркиб топи-риш ҳамда мамлакат аҳоли-сининг турли социал, про-фессонал гуруҳлар, тур-ли ёшга ҳамда жинсга ман-суб кишилар маънавиятини ифодалайдиган ҳамда амал-га оширилган кенг тармоқ-ли жамоат ташкилотлари-нинг ишлари қайта қуриб, ян-ги шароитда ўз имкониятла-ридан тўғривқ фойдаланиш-ларини таъминлашдан ибор-ратдир.

туғатиш орқали кадрлар сиё-сатини янгилаш, демократик централизм принципини амалга оширишда социал адолат принципларига риоя қилиб, партиянинг раҳбар, назорат қилиш, оммавий ах-борот органлари ҳуқуқини тенглаштириш алоҳида аҳа-миятга эгадир.

Халқ ҳокимияти ўз маъ-мунига кўра меҳнатшар-ларнинг мамлакатини бошқариш ишларида ва уларни амалга оширишда реал иштироки, қонунларни яратиш ва улар-ни амалга ошириш устидан назорат ўрнатилиш таркиб топади. Эндилкида мана шу имтиёзига тўла равишда СССР халқ депутатлари съездида ва унинг доимий органини икки палатали СССР Олий Советига бериш қўзда тутил-ган. Партия авангардини аъёнасининг равиш сифати-да қонун тартиқсизда партия комитетларининг биринчи секретарларини Советларнинг раис лавозимларига тавсия этиш мўлжалланди. Булар сиёсий системамиздаги му-ҳим янгиликлардир.

Советларнинг иқроия ор-ганларига нисбатан чинакам устулларини қарор топтириш, уларнинг роли ва ваколатини тўла ҳажмида қайта тиклаш, қишлоқ ва посёлоқда Совет-ларидан ташқари, маҳал-лий Советларга. Президи-умлар тузили, Совет-лар ролин кескин ошириш мақсадида сайлов системала-рини ислоҳ қилиш, депутат-лар ваколати ва масъули-ятини кескин ошириш, уларни иккитадан ортқ Советларга сайламаслик ва ваколат муддатини тартибга солиш, Советларга қарам бўлган бошқарув органлари ҳодим-ларини ўша Советларга де-путат қилиб сайламаслик, давлат аппарати туртура-сини ихчамлаштириш ва шатларини кескин қисқар-тириш, унинг фаолияти вос-тиларини ҳамда усулларини янгилаш, назорат системаси-нинг халқчилик моҳиятини таъминлаштириш ҳам шу куннинг долзарб масаласи-дир. Социалистик миллат-ларнинг ўз-ўзини англа-ши қонунчилиги ҳисобига олиб, миллий давлатчиликнинг ҳуқуқ ва масъулиятини ошириш, социалистик қонун-чилик ҳуқуқий тартибини қайта қуриш, судлов ролини ошириш, прокуратура иш-ини янги режимга ўтказиш, жи-риятчилик ва жамоат тарти-бининг бузишга қарши кураш-да миллия масъулиятини ошириш, граждандарнинг давлат олдидеги ва айниса, давлатнинг граждандар ол-

дидаги ҳуқуқ ва бурчлари масъулиятини ошириш, қо-нун билан таққиланмаган ҳамма ишга рухсат бериш, социалистик ҳуқуқий давлат-ни барпо этиш жараёнини совет кишилари ҳуқуқлари ва эркинликларини гаран-тияларини муқтаҳамлаш тўғри-сидан гапмуллик билан бо-лаш чўқур мазмун ва катта истиснобга эга, булар ҳа-қида илгари мулоҳаза қилин-моқ керак. Лекин бу тадбир-лар қанчалик мазмундор ва истиснобга эга бўлмасин, уларни амалга ошириш инсон омилига, унинг сиёсий мада-ниятига боғлиқ. Чунки демо-кратиялаш шунчаки омма-вийликни эмас, сиёсий мада-ниятни ҳам тақозо этади. Биз сиёсий, ҳуқуқий, ахлоқий жиҳатдан қандай бўлсак қай-та қуриш механизмин ҳам, унинг фаолияти ҳам шундай бўлади.

Шунинг учун ҳам ўртоқ Р. Н. Нишонов XIX Бутун-итиёф партия конферен-циясидаги нутқида: «Менин-ча, кадрларимизнинг гоёвий ва маънавий даражасини ошириш, уларни омма ора-сида сиёсий йил олиб бориш-га, мунозараларга эркин қатнашишга ўргатиш керак» деб бежиз таъкидламади.

Бинобарин, масалалар да-хилдор турли мулоҳазаларни ўз ичига олувчи умум хар-акатерга эга бўлган айрим тақлифларни киритмоқчи-миз.

Биринчидан, қайта қуриш механизмининг ҳаракатга кел-тирувчи сиёсий маданият муаммоларини системали тадқиқ этишни инжимоий фан ҳодимларининг диққат марказига қўйиб, олимлар ишлаб чиққан конструктив тақлифларни реал ҳаётга таъбиқ этиш тартиб қондала-ри билан шугулланувчи масъул ташкилот яратилмо-ги керак.

Иккинчидан, сиёсий мада-ният долзарб масалаларини маҳаллий вазиат ҳусусият-ларини эътиборга олган ҳолда тўғилган планлар билан му-вофиқлаштириб амалга ошир-моқ даркор.

Бу тақлифларни рўёбга чиқариш қайта қуриш иш-лари гоёвий позициясини му-стаҳкамлаш, уларнинг фао-лиятига онглилик, билимдон-лик, ирода ва омилиқлик бахш этади деган умиддамиз.

Э. ЮСУПОВ,
СССР Фанлар академия-сининг муҳбир аъзоси,
Х. ПУЛАТОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби.

СИЁСИЙ МАДАНИЯТИ

талиши, индустрлаштиришнинг асосий оғирлигини деҳ-қонлар елкасига оқлатилиши, қўлоқлаштиришни белгилла-даги фожиалар, колхоз-лаштиришни амалга ошириш-даги ўзбеммачиликлар, ма-жидий мероси нисбатан бўл-ган маданиятсизликлар, хо-тин-қизларни овоз қилишда маънавий-маданий омили етулиши даражасини ҳисобга олмай-қўллаб қурбонлар та-лаб этган тадбирлар амал-га ошириллиши, сиёсий ар-боблар ва зиёлиларга қарши асосиз репрессиялар ўткази-лиши, миллий муаммоларни ҳал этишда маъмурий усул ва восталарга руну қўйи-лиши сабаблари нимада? Миллий республикалар пар-тия ташкилотларини сиёсий асосларга тўтган ким? Бу тадбирлар қисқа даврда со-циализм қуриш эмас, бал-ки демократия билан ҳисоб-лашмайидиган давлат соци-ализмининг, инсон омилини кў-таришга қарши жиловдор шахс ролин илоҳийлашти-риш қисқа йўлининг ўзин-ку, ахир. Тарихнинг инкор этиб бўлмайдиган бу ҳақиқатга тўғрисида ҳам ҳануз очик-ойдин, тўла гапирётганимиз йўқ.

Тарихий ўтмишимиз — оқ доғлар фақат ўтмиш даври билангина тугамади. Бу бо-рада меҳнаткаш халқ Хру-шчевдан, КПСС XX съезди қарорлари амалга ошири-дан ҳам жуда кўп нарсга кут-

баланд қўйилган. Жамияти-миздаги инсон ҳуқуқлари — давлатнинг интими ёки қа-дайдир қимсанган хайр-эхсо-ни эмас, балки социализм ҳусусияти ва мақсулидир. Ажабланарлики шундаки, мажидий фанларимиз ва-киллари ҳозирга қадар дав-лат ҳокимиятини мутлақла-лаштирувчи, уни жамият ва халқ манфаатидан баланд қўйувчи гоёларни кўтариб юрибдилар, давлатда Ватан интиқосини кўрмоқдалар. Бу гоё болалар боғчасидеги тарбиядан тортиб, таълим-тарбиянинг ҳамма босқичла-рида ҳам сингирдиб келинди.

Сиёсий тартиб ва гоёвий таъсир кўрсатишдаги бу йўл-лар Брежнев ва унинг содо-қатли гуруҳи — рашидо-чилар шелоқчиликлар, мелу-новчилар ва кунаевчиларнинг фожиали фаолияти вужуд-га келишига имкон берди. Уларнинг сиёсий ва маъна-вий ҳаётимизни ҳалокат ёқа-сига олиб келган фаолиятини эскича тафаккур воситаси билан бартараф қила ол-маймиз. Тарихан умри тул-ган ақидалардан халос этил-ган, илмий жиҳатдан янгича тафаккурсиз бу муаммоларни ҳал этиб бўлмайди. Эскича-сига фикр юритиш оқ доғ-ўрнига қора доғ туширишга, қайта қуришни барбод қи-лашга олиб бориши мумкин. Бинобарин, янгича тафак-курга асосланган сиёсий иде-ологияга аҳтиёж катта.

лаш, жамиятни қисиб қўй-ган ва социализмнинг имко-ниятларини тўла-тўқис рў-ёбга чиқаришга йўл берма-ган жамини тўғривқлардан халос бўлишга қаратилган.

Янгича сиёсий тафаккур миллионлаб меҳнаткашлар-нинг тақдирини ҳал этувчи амалий фаолиятга, яъни қайта қуриш сиёсатида ай-ланмоқда. Ўзбекистон Ком-партиясини Мархазий Коми-тетининг IX ва X пленумида қайд этилганлиги, респу-бликада қайта қуриш муай-ян зиддиятлар тўғрисида ҳа-дан ташқари сўст бораётган-дан КПСС Мархазий Ко-митети ҳам, Ўзбекистон меҳ-наткашлари ҳам жуда таъ-сирланмоқдалар. Шу муно-сабат билан фикрларни тақ-қолаш, тақдир ва ўз-ўзини тақдирининг доимий ҳара-катланувчи механизмин ор-қали интиқимий турғунлик ва қайта қуришни тўғривқ са-баблари ҳақида мустиқил фикрлар юритиш, аччиқ бо-лақиятни очик айтиш, бу ҳа-рада иқодий мунозаралар юритиш вақти келди. Айниқ-са, атеизмнинг гуманизм-га, соғлом миллий манфа-атларга эътибор бериш ор-қали халқни қайта қуриш ишларида жалб қилиш ло-зини.

Маънавий-сиёсий ҳаёти-мизда марказлашган бюро-кратия ҳукронлиги — эр-кин фикрларни жиловловчи субъективизм ва волюнта-

ризм диктатураси тугатила-ётган, обу-р онги ўрнига онглилик обу-р ўнатила-ётган ҳозирги пайтда кон-ъюнктура бўлгани учун субъектив фикрларни бай-қор қилиб юривчилар, қўр-қоқ қилганларни учун муқта-қил фикр айтиб олмайдиган-лар, лоқайд бўлганликларни учун ўзларини долзарб маса-лалардан четта олувчилар қайта қуриш жараёнида етим бола бўлиб қолмоқдалар.

Социал турғунликни ифо-далаш учун сиёсий адабиёт-ларимизда қўлланилаётган «Янги ўтмиш» ибораси со-циализмга беғона бўлган турғунлик моҳиятини ифо-да етотмайди. Субъективизм тўғрисида вужудга келган ил-латин даврга тўқнаш назар-ий соҳастига олиб бо-

си бўлди. Бу ислохотнинг мақсади социалистик дав-латчиликнинг асосий прин-ципларини — қонун усту-нлигини таъминлаш, гражд-данлар ҳуқуқ эркинлиги си-стемасини яратиш, ҳуқуқнинг ҳимоя этувчи янги механиз-мининг ўрнатилиш орқали ҳу-қуқий давлатни таркиб топи-риш ҳамда мамлакат аҳоли-сининг турли социал, про-фессонал гуруҳлар, тур-ли ёшга ҳамда жинсга ман-суб кишилар маънавиятини ифодалайдиган ҳамда амал-га оширилган кенг тармоқ-ли жамоат ташкилотлари-нинг ишлари қайта қуриб, ян-ги шароитда ўз имкониятла-ридан тўғривқ фойдаланиш-ларини таъминлашдан ибор-ратдир.

Ўзбекистон ССР 1988 йилги пул-буюм лотереяси учинчи чиқарилиши бўйича 24-25 июнда Ленинск шаҳрида ўтказилган ютуқлар тиражнинг

РАСМий ЖАДВАЛИ

Тиражда лотереянинг беш разрядига умумий сўммаси 1.062.000 сўм бўлган 515 та буюм ва 275485 та пул ютуқлари ўйналди.

Ютуқлар тиражи лотереянинг бир разрядига ўтказил-

ди. Жадвалда кўрсатилган барча ютуқлар лотереянинг бошқа разрядларидаги шундай серия ва номерларга эга бўлган билетларга ҳам туланади.

Масалан, серия номери 016737, билет номери 192 бўл-

ган лотерея билан «Жигули ВАЗ-21061» автомашинасини ютуқлиги кўрсатилган. Бу—худди шу ютуқ ҳамма разряддаги шундай серия ва номерли билетларга ҳам чиқарилиши билдиради.

Бошқа буюм ва пул ютуқлари ҳам шундай тартибда ўйналган. Серия номери ва билет номери ҳудудига бўлган лотерея билетларига ютуқлар чиқди.

Серия номерлари	Билет номерлари	Ютуқча чиққан буюмларнинг номи ва пул ютуғининг миқдори	Ютуқча чиққан буюмларнинг номи ва пул ютуғининг миқдори	Серия номерлари	Билет номерлари	Ютуқча чиққан буюмларнинг номи ва пул ютуғининг миқдори	Ютуқча чиққан буюмларнинг номи ва пул ютуғининг миқдори	Серия номерлари	Билет номерлари	Ютуқча чиққан буюмларнинг номи ва пул ютуғининг миқдори	Ютуқча чиққан буюмларнинг номи ва пул ютуғининг миқдори
011803	086*	500 сўм пул ютуғи	—	013423	185*	100 сўм пул ютуғи	—	014898	040*	«Россия-325» электро-проигрыватели	178—00
011838	124*	200 сўм пул ютуғи	—	013424	099*	100 сўм пул ютуғи	—	014935	023*	«Электроника» стол соати	40—00
011865	154*	200 сўм пул ютуғи	—	013426	056*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00	014983	088*	500 сўм пул ютуғи	—
011875	018*	50 сўм пул ютуғи	—	013430	120*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00	015006	116*	«Снежинка» холодильникни	300—00
011889	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	013431	157*	«Урал» ИМЗ.8.103 мотоцикли	1832—00	015071	156*	50 сўм пул ютуғи	—
011908	079*	100 сўм пул ютуғи	—	013433	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	015097	144*	«Электроника» микро-калькулятори	125—00
011916	1—200	100 сўм пул ютуғи	—	013486	017*	«Электроника» микро-калькулятори	125—00	015104	019*	«Рига-13» мопеди	145—00
011942	089*	1000 сўм пул ютуғи	—	013512	1—200	25 сўм пул ютуғи	—	015136	082*	300 сўм пул ютуғи	—
011969	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	013523	123*	500 сўм пул ютуғи	—	015138	031*	«Таурас-211» телевизори	296—00
011981	197*	1000 сўм пул ютуғи	—	013529	095*	«Вега-326» магнитофони	220—00	015143	1—200	3 сўм пул ютуғи	—
012025	062*	200 сўм пул ютуғи	—	013531	174*	250 сўм пул ютуғи	—	015169	132*	Туристтик чодир (2 ўринли)	70—00
012040	165*	200 сўм пул ютуғи	—	013536	147*	200 сўм пул ютуғи	—	015245	1—200	3 сўм пул ютуғи	—
012044	151*	200 сўм пул ютуғи	—	013571	042*	«Урал» ИМЗ.8.103 мотоцикли	1832—00	015253	022*	50 сўм пул ютуғи	—
012049	039*	1000 сўм пул ютуғи	—	013576	122*	200 сўм пул ютуғи	—	015297	195*	«Сатурн» гилами (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	360—00
012069	113*	250 сўм пул ютуғи	—	013595	122*	«Урал» ИМЗ.8.103 мотоцикли	1832—00	015326	170*	«Вега-326» магнитофони	220—00
012084	081*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00	013598	150*	«Россия-325» электро-проигрыватели	178—00	015357	184*	500 сўм пул ютуғи	—
012087	1—200	10 сўм пул ютуғи	—	013743	167*	50 сўм пул ютуғи	—	015383	157*	«Электроника» стол соати	40—00
012108	164*	200 сўм пул ютуғи	—	013762	088*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00	015403	1—200	5 сўм пул ютуғи	—
012126	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	013770	1—200	10 сўм пул ютуғи	—	015417	1—200	3 сўм пул ютуғи	—
012141	114*	50 сўм пул ютуғи	—	013783	101*	50 сўм пул ютуғи	—	015444	183*	1000 сўм пул ютуғи	—
012174	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	013844	017*	«Электроника» стол соати	40—00	015451	188*	«Россия-325» электро-проигрыватели	178—00
012179	023*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00	013849	055*	«Электроника» стол соати	40—00	015466	043*	Туристтик чодир (2 ўринли)	70—00
012185	009*	250 сўм пул ютуғи	—	013866	046*	200 сўм пул ютуғи	—	015546	158*	«Вега-326» магнитофони	220—00
012190	027*	500 сўм пул ютуғи	—	013874	024*	Туристтик чодир (4 ўринли)	119—00	015607	170*	200 сўм пул ютуғи	—
012205	088*	200 сўм пул ютуғи	—	013885	077*	200 сўм пул ютуғи	—	015608	124*	100 сўм пул ютуғи	—
012231	074*	«Россия-325» электро-проигрыватели	178—00	013886	108*	500 сўм пул ютуғи	—	015639	122*	200 сўм пул ютуғи	—
012273	164*	«Россия-325» электро-проигрыватели	178—00	013891	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	015703	098*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00
012284	064*	«Снежинка» холодильникни	300—00	013901	143*	300 сўм пул ютуғи	—	015748	117*	«Рига-24» Дельта мопеди	265—00
012301	042*	50 сўм пул ютуғи	—	013904	188*	100 сўм пул ютуғи	—	015758	156*	«Сатурн» гилами (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	360—00
012363	164*	«Снежинка» холодильникни	300—00	013904	188*	100 сўм пул ютуғи	—	015784	193*	«Электроника» микро-калькулятори	125—00
012401	070*	200 сўм пул ютуғи	—	013948	053*	500 сўм пул ютуғи	—	015829	015*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00
012404	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	013974	057*	200 сўм пул ютуғи	—	015844	183*	250 сўм пул ютуғи	—
012412	022*	50 сўм пул ютуғи	—	013989	027*	50 сўм пул ютуғи	—	015848	1—200	10 сўм пул ютуғи	—
012416	136*	100 сўм пул ютуғи	—	013998	056*	50 сўм пул ютуғи	—	015890	140*	«Снежинка» холодильникни	300—00
012420	041*	50 сўм пул ютуғи	—	014003	112*	250 сўм пул ютуғи	—	015896	174*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00
012440	156*	«Таурас-211» телевизори	296—00	014048	139*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00	015926	188*	1000 сўм пул ютуғи	—
012449	156*	50 сўм пул ютуғи	—	014077	070*	300 сўм пул ютуғи	—	015981	012*	100 сўм пул ютуғи	—
012458	086*	50 сўм пул ютуғи	—	014098	094*	50 сўм пул ютуғи	—	015989	152*	«Вега-326» магнитофони	220—00
012467	064*	«Рига-24» Дельта мопеди	265—00	014102	187*	100 сўм пул ютуғи	—	015996	1—200	25 сўм пул ютуғи	—
012469	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	014103	123*	500 сўм пул ютуғи	—	016004	155*	«Вега-326» магнитофони	220—00
012526	007*	«Рига-13» мопеди	145—00	014105	181*	500 сўм пул ютуғи	—	016070	025*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00
012549	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	014139	014*	«Вега-326» магнитофони	220—00	016094	027*	500 сўм пул ютуғи	—
012566	038*	300 сўм пул ютуғи	—	014170	111*	250 сўм пул ютуғи	—	016096	1—200	3 сўм пул ютуғи	—
012575	065*	500 сўм пул ютуғи	—	014172	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	016103	1—200	3 сўм пул ютуғи	—
012577	015*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00	014177	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	016126	149*	300 сўм пул ютуғи	—
012582	049*	300 сўм пул ютуғи	—	014184	140*	300 сўм пул ютуғи	—	016130	1—200	25 сўм пул ютуғи	—
012590	169*	«Сатурн» гилами (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	360—00	014192	165*	«Сатурн» гилами (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	360—00	016146	054*	«Сатурн» гилами (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	360—00
012609	060*	250 сўм пул ютуғи	—	014198	099*	50 сўм пул ютуғи	—	016164	092*	1000 сўм пул ютуғи	—
012620	149*	«Вега-326» магнитофони	220—00	014205	113*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00	016165	078*	«Таурас-211» телевизори	296—00
012668	072*	250 сўм пул ютуғи	—	014229	194*	200 сўм пул ютуғи	—	016172	050*	«Электроника» стол соати	40—00
012682	097*	«Сатурн» гилами (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	360—00	014250	018*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00	016191	008*	«Жигули ВАЗ-21013» автомашинаси	7260—00
012754	130*	200 сўм пул ютуғи	—	014260	128*	1000 сўм пул ютуғи	—	016231	098*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00
012764	133*	200 сўм пул ютуғи	—	014265	103*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00	016269	153*	250 сўм пул ютуғи	—
012778	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	014293	132*	«Снежинка» холодильникни	300—00				
012789	157*	500 сўм пул ютуғи	—	014341	090*	200 сўм пул ютуғи	—				
012795	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	014357	098*	«Зенит-ТТЛ» фотоаппарати	180—00				
012858	015*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00	014362	098*	«Запорожец 968-М» автомашинаси	3998—00				
012860	* 183*	500 сўм пул ютуғи	—	014381	053*	250 сўм пул ютуғи	—				
012880	172*	«Россия-325» электро-проигрыватели	178—00	014451	1—200	10 сўм пул ютуғи	—				
012927	1—200	5 сўм пул ютуғи	—	014452	012*	50 сўм пул ютуғи	—				
012934	101*	«Снежинка» холодильникни	300—00	014466	148*	300 сўм пул ютуғи	—				
013032	135*	100 сўм пул ютуғи	—	014482	096*	50 сўм пул ютуғи	—				
013039	098*	50 сўм пул ютуғи	—	014491	072*	200 сўм пул ютуғи	—				
013051	1—200	10 сўм пул ютуғи	—	014512	169*	50 сўм пул ютуғи	—				
013069	108*	300 сўм пул ютуғи	—	014540	176*	50 сўм пул ютуғи	—				
013076	179*	200 сўм пул ютуғи	—	014557	134*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00				
013141	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	014560	030*	«Таурас-211» телевизори	296—00				
013153	072*	Туристтик чодир (4 ўринли)	119—00	014577	112*	«Урал» ИМЗ.8.103 мотоцикли	1832—00				
013159	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	014584	003*	«Электроника» микро-калькулятори	125—00				
013174	091*	500 сўм пул ютуғи	—	014588	145*	«Жигули ВАЗ-2105» автомашинаси	8300—00				
013177	153*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00	014619	1—200	5 сўм пул ютуғи	—				
013183	154*	100 сўм пул ютуғи	—	014650	119*	500 сўм пул ютуғи	—				
013197	194*	200 сўм пул ютуғи	—	014698	112*	Туристтик чодир (2 ўринли)	70—00				
013218	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	014711	161*	«Весна-211» стерео магнитофони	365—00				
013244	069*	250 сўм пул ютуғи	—	014720	169*	250 сўм пул ютуғи	—				
013248	1—200	3 сўм пул ютуғи	—	014734	1—200	3 сўм пул ютуғи	—				
013253	104*	100 сўм пул ютуғи	—	014735	077*	200 сўм пул ютуғи	—				
013260	029*	200 сўм пул ютуғи	—	014779	079*	100 сўм пул ютуғи	—				
013268	194*	Туристтик чодир (2 ўринли)	70—00	014789	200*	«Электроника» стол соати	40—00				
013285	086*	«Электроника» стол соати	40—00	014825	129*	50 сўм пул ютуғи	—				
013299	010*	«Тайга» полони (ГДРда ишлаб чиқарилган, 2x3 м)	102—00	014857	055*	«Электроника» микро-калькулятори	125—00				
013311	078*	«Рига-13» мопеди	145—00								
013314	140*	«Электроника» стол соати	40—00								
013327	1—200	5 сўм пул ютуғи	—								
013340	047*	100 сўм пул ютуғи	—								
013345	046*	«Электроника» микро-калькулятори	125—00								
013355	070*	«Вега-326» магнитофони	220—00								
013363	058*	«Рига-13» мопеди	145—00								

*) Шу сериядаги билетларнинг қолган 199 номерига 1 сўмдан пул ютуғи чиқди.

ЮТУҚЛАРИНИ ОЛИШ ТАРТИБИ:

1. Буюм ютуғи чиққан билетнинг эгаси ҳоҳласа шу буюмнинг қиймати билан пул бил